

Cijfers geweld tegen mensen met een publieke taak (VPT) 2025

Inleiding

Mensen met een publieke taak (bijvoorbeeld politie, ambulancepersoneel, brandweer) zorgen voor de veiligheid van een ieder en moeten ongehinderd hun werk kunnen doen. Zonder hen wordt de samenleving ernstig ontwricht. Helaas gebeurt het regelmatig dat medewerkers van onder andere openbaar vervoerbedrijven, zorginstellingen, politie en andere hulpverleners geconfronteerd worden met geweld en agressie. Het OM neemt deze zaken zeer ernstig op: ze worden met prioriteit behandeld en in zo'n 86% van de zaken die bij het OM binnenkomen, leidt dit ook daadwerkelijk tot een strafvorderlijke reactie.

Het OM kan zelf zaken afdoen met een strafbeschikking en kan dan bijvoorbeeld een geldboete, een taakstraf en gedragsaanwijzingen opleggen. Bij ernstige vormen van geweld worden bewijsbare zaken door het OM gedagvaard voor de rechter. De ernst van dit soort feiten komt ook tot uitdrukking in de straftoemeting. Het OM hanteert als uitgangspunt een 200% hogere sanctie, als signaal dat dit soort crimineel gedrag niet wordt getolereerd. Is er sprake van een evenement zoals Oud & Nieuw dan geldt een extra *verzwaringsfactor* van 75 procent (in totaal 275 procent).

Dit betekent niet dat in iedere zaak op zitting uiteindelijk een drie keer zwaardere straf wordt geëist. Het gaat om een *uitgangspunt*, waarna nog een aantal andere stappen moeten worden genomen. De officier van justitie moet namelijk ook rekening houden met de aard en ernst van het strafbare feit, de omstandigheden waaronder het is begaan, de omstandigheden rondom en persoon van de verdachte, en het gewenste effect. Ook wordt er rekening gehouden met eerdere rechterlijke uitspraken in vergelijkbare zaken. Uiteindelijk beslist de rechter wat de straf wordt.

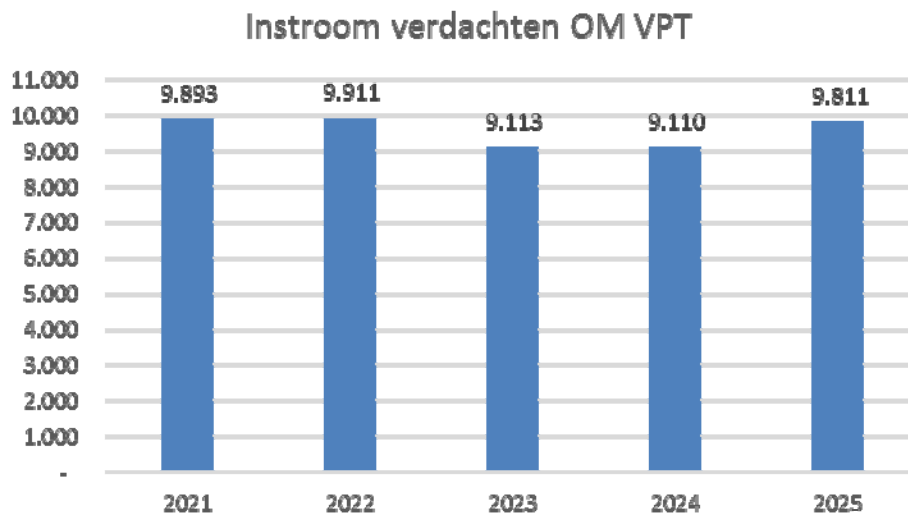
Naast een passende straf is het doel van goede strafrechtspleging en strafoplegging ook het voorkomen van herhaling en – bij jeugdige daders – het bijdragen aan de ontwikkeling van de verdachte. Als er bijvoorbeeld sprake is van een verdachte met grote psychische problemen, kan ondanks het uitgangspunt van een 200% hogere sanctie toch de nadruk komen te liggen op behandeling om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Een correcte bejegening en informatievoorziening richting het slachtoffer zijn van essentieel belang. Het OM is zich er terdege van bewust dat hierin verbeteringen mogelijk zijn en heeft hier voortdurend aandacht voor. Zo zijn alle slachtofferbrieven recent bekeken en waar nodig aangepast. Ook is er een slachtofferinformatiepunt op elk parket. Daarnaast kunnen slachtoffers inloggen op MijnSlachtofferzaak.nl, waar zij berichten over de voortgang van de strafzaak en informatie over slachtofferrechten kunnen vinden. Op OM.nl is ook een speciale [pagina](#) over slachtofferrechten waar veel informatie te vinden is.

Het OM registreert op basis van wetsartikelen. Het OM herkent personen die een beroep uitoefenen met een publieke taak én slachtoffer worden van een strafbaar feit aan de hand van zogenaamde maatschappelijke classificaties.

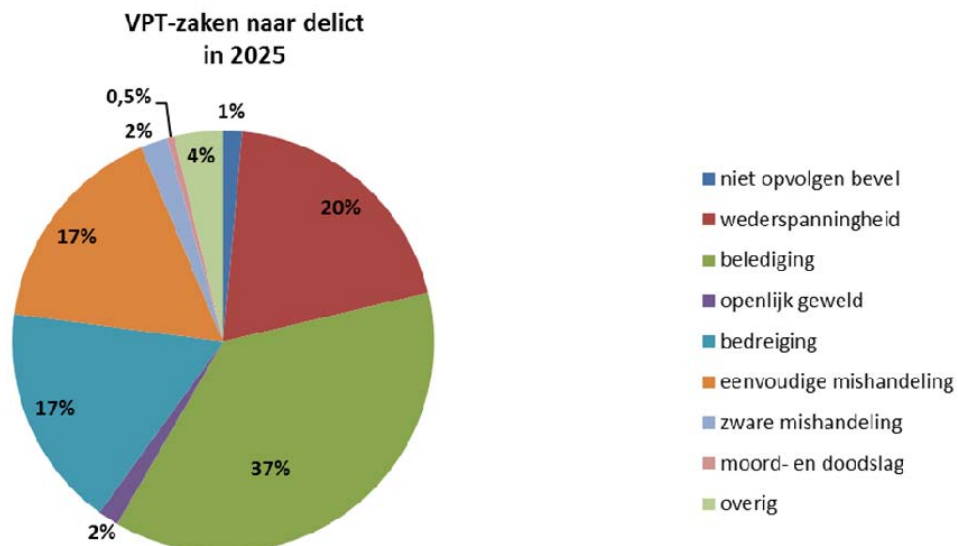
Hoe groot was bij het OM de instroom van verdachten van geweld tegen hulpverleners/mensen met een publieke taak?

In onderstaande grafiek treft u de instroom van verdachten bij het OM aan die verdacht worden van geweld tegen mensen met een publieke taak over de periode 2021-2025. Een persoon kan verdacht worden van het plegen van meerdere strafbare feiten en het is mogelijk dat meerdere personen tegen één persoon aangifte doen. Nadat het aantal geregistreerde verdachten in 2023 en 2024 een afname liet zien t.o.v. de daaraan voorafgaande jaren, wordt deze in 2025 weer teniet gedaan en stabiliseert het aantal geregistreerde verdachten zich nagenoeg weer op het niveau van 2021. Het aantal geregistreerde verdachten in 2025 ligt daarmee bijna 8% hoger dan in 2024. De stijging is met name te verklaren door de toename van het aantal verdachten voor wederspanning (verzet met geweld bij aanhouding) en belediging.

Valt er wat te zeggen om wat voor zaken het gaat? Bijvoorbeeld verbale agressie of fysiek geweld?

In 55% van de gevallen is er sprake van verbale agressie zoals belediging, bedreiging of de weigering om een bevel op te volgen. In 39% van de gevallen gaat het om fysiek geweld variërend van een eenvoudige mishandeling, wederspanning (verzet met geweld bij aanhouding) en openlijke geweldpleging. In 3% is sprake van ernstige misdrijven zoals zware mishandeling en (poging tot) moord/doodslag. Onder de categorie "overig" valt een veelheid aan delicten die allen slechts in zeer kleine mate (één tot enkele malen) voorkomen (zoals bijvoorbeeld opzettelijk valse aangifte).

Hoeveel van deze zaken zijn geseponeerd? Hoeveel zaken zijn voor de rechter gebracht? Hoeveel zaken zijn op een andere manier afgedaan?

In 55% van de Veilige Publieke Taak-zaken wordt de zaak door het OM aan de rechter voorgelegd. Dat is meer dan gemiddeld. De overige 45% wordt afgehandeld door het OM. Van de 45% wordt 31% door het OM afgedaan met een strafbeschikking, transactie of voorwaardelijk sepot. Het gaat dan vooral om de lichtere delicten zoals belediging of het niet opvolgen van een bevel. Tot slot wordt 14% van de VPT-zaken onvoorwaardelijk geseponeerd, waarvan circa 30% vanwege het ontbreken van wettig bewijs. Het sepotpercentage is minder dan gemiddeld.